

NĂNG LỰC THỰC TIỄN CỦA GIẢNG VIÊN KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN TRONG NHÀ TRƯỜNG QUÂN ĐỘI

★ ThS NGUYỄN ĐỨC TUYÊN

Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

- **Tóm tắt:** Đối với giảng viên khoa học xã hội và nhân văn, cùng với năng lực tư duy lý luận, năng lực sư phạm, năng lực thực tiễn không chỉ là đòi hỏi mang tính nội tại mà còn là yêu cầu khách quan nhằm nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo trong điều kiện xây dựng nhà trường thông minh tiếp cận cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.
- **Từ khóa:** đào tạo, bồi dưỡng; năng lực thực tiễn; giảng viên khoa học xã hội và nhân văn; nhà trường quân đội.

Giờ học tập của học viên Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng _ Ảnh: qdnd.vn

1. Năng lực thực tiễn của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn trong nhà trường quân đội

Năng lực thực tiễn là một loại hình năng lực cơ bản, đặc trưng cho vai trò chủ thể của con người đối với thế giới, phản ánh khả năng của chủ thể trong việc thực hiện các hoạt động cải biến hiện thực bằng công cụ, phương tiện vật chất theo chức năng, nhiệm vụ và phù hợp với năng lực nhận thức của họ trong từng điều kiện, hoàn cảnh lịch sử nhất định. Do đó, năng lực thực tiễn của người cán bộ được tạo bởi khả năng xác định đúng hay không đúng, phù hợp hay không phù hợp về mục đích, phương pháp, cách thức, lực lượng, động lực của hoạt động thực tiễn.

Năng lực thực tiễn của cán bộ được biểu hiện trong những nội dung cơ bản: xác định, duy trì mục đích trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ; khơi dậy và sử dụng lực lượng, công cụ, phương tiện có hiệu quả để thực hiện mục đích đã xác định; phát hiện và giải quyết những mâu thuẫn trong công việc và tổng kết thực tiễn, khái quát lý luận của chủ thể.

Năng lực thực tiễn có vai trò giúp người cán bộ công tác khách quan và khoa học, khắc phục sai lầm chủ quan và tổ chức thực hiện nhiệm vụ một cách toàn diện, đúng đắn, sáng tạo. V.I.Lênin đã khẳng định: “Quan điểm về đời sống, về thực tiễn phải là quan điểm thứ nhất và cơ bản của lý luận về nhận thức”⁽¹⁾. Do đó, chỉ khi nắm được quan điểm về đời sống, về thực tiễn, người cán bộ mới có thể xem xét và giải quyết đúng bản chất của vấn đề, phân tích đúng các mâu thuẫn bên trong của sự vật, hiện tượng; sử dụng và kết hợp linh hoạt các phương pháp thực tiễn, đặt đối tượng nghiên cứu trong các mối liên hệ phong phú và trong trạng thái vận động, biến đổi không ngừng. Năng lực thực tiễn giúp cho người cán bộ có khả năng gắn kết lý

luận với thực tiễn, gắn học với hành. Người cán bộ được đào tạo, bồi dưỡng năng lực thực tiễn sẽ có phương pháp công tác khoa học, vận dụng sáng tạo những tri thức khoa học để luận giải những vấn đề thực tiễn một cách có hiệu quả, kích thích khả năng gắn lý luận với thực tiễn, hiểu sâu sắc hơn các vấn đề đã được đào tạo, bồi dưỡng, khắc phục tình trạng sai lầm chủ quan trong thực hiện nhiệm vụ.

Giảng viên khoa học xã hội và nhân văn trong nhà trường quân đội là lực lượng có vai trò quan trọng trong giáo dục, truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng và kiến thức khoa học xã hội và nhân văn, giúp cho người học hình thành thế giới quan, phương pháp luận mácxít, phẩm chất và năng lực hoàn thành nhiệm vụ theo mục tiêu, yêu cầu đào tạo. Từ cách tiếp cận trên, năng lực thực tiễn của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn trong nhà trường quân đội là loại hình năng lực thực tiễn về hoạt động chính trị - xã hội trong lĩnh vực quân sự của chủ thể giảng viên nhằm thực hiện chức năng giảng dạy, nghiên cứu và đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng và đường lối, quan điểm của Đảng trong quá trình đào tạo ở nhà trường quân đội.

Năng lực thực tiễn của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn ở các học viện, nhà trường quân đội là loại hình năng lực thực tiễn đặc thù. Bởi lẽ, năng lực thực tiễn của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn ở các học viện, nhà trường quân đội là hoạt động thực tiễn chính trị - xã hội chứ không phải thực tiễn sản xuất vật chất hay thực nghiệm khoa học.

Trong lĩnh vực quân sự, lĩnh vực chuyên chuẩn bị và sử dụng một loại công cụ vật chất đặc biệt - bạo lực. Tính đặc thù của loại hình năng lực thực tiễn này là ở chỗ, nó luôn đặt mục

tiêu chính trị lên hàng đầu. Do đó, năng lực thực tiễn của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn ở các học viện, nhà trường quân đội là loại hình “năng lực có tính phẩm chất” - chính trị; đặc trưng cho những chủ thể chủ yếu và trực tiếp của quá trình đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao ở các học viện, nhà trường quân đội.

Với yêu cầu, nhiệm vụ giáo dục, đào tạo trong lĩnh vực quân sự, họ có học vấn cao, thực tế phải giỏi; thể chất phải tốt. Năng lực thực tiễn của đội ngũ này còn là loại hình năng lực đặc hữu của người thầy chuyên giảng dạy về đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng và đường lối, quan điểm của Đảng cho các đối tượng học viên ở các học viện, trường sĩ quan quân đội. Do đó, lý luận phải uyên thâm, thực tế phải nhạy bén và hành vi phải mực thước. Họ không chỉ có đầy đủ các phẩm chất chung như

những giảng viên chuyên ngành, bộ môn khác; mà họ còn phải là người dày dặn về bản lĩnh, lập trường chính trị; bản lĩnh, lập trường khoa học; sắc sảo, nhạy bén về chính trị; luôn yêu ngành, yêu nghề, say mê với công việc giảng dạy và nghiên cứu, cống hiến hết mình vì sự nghiệp giáo dục, đào tạo của quân đội; luôn tôn trọng nhân cách, hết lòng giúp đỡ đồng chí, đồng nghiệp và học viên; luôn mô phạm, mẫu mực, ở “tâm cao” trong giao tiếp, ứng xử, trong giải quyết các quan hệ xã hội, thực sự là tấm gương sáng về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống để đồng nghiệp và học viên học tập, noi theo.

Hiện nay, trước yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, các học viện, nhà

trường quân đội tập trung đổi mới đồng bộ mục tiêu, chương trình, nội dung, phương pháp giáo dục, đào tạo theo hướng chuẩn hóa, hiện đại, hội nhập quốc tế. Các nhà trường quân đội thường xuyên cập nhật, bổ sung những vấn đề mới, có tính dự báo về nhiệm vụ quân sự, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc; sự phát triển của khoa học, nghệ thuật quân sự, trang bị, vũ khí thế hệ mới và thực tiễn huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, nhiệm vụ phòng, chống các thách thức an ninh phi truyền thống của quân đội. Các nhà trường quân đội có

vai trò quan trọng trong đào tạo nguồn nhân lực phát triển toàn diện về đức - trí - thể - mỹ, đào tạo cán bộ, sĩ quan có bản lĩnh chính trị vững vàng, giỏi chuyên môn và ngoại ngữ, đủ khả năng khai thác trang thiết bị, vũ khí hiện đại và làm tốt công tác đối ngoại quân sự, đối ngoại quốc phòng góp phần xây dựng Quân đội

cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, một số quân chủng, binh chủng, lực lượng tiến thẳng lên hiện đại.

Các nhà trường luôn chú trọng phát triển hoàn thiện cả phẩm chất, năng lực của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn, đặc biệt quan tâm phát triển năng lực thực tiễn. Các nhà trường có quy hoạch, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng giảng viên khoa học xã hội và nhân văn, cử cán bộ đi đảm nhiệm các chức vụ lãnh đạo, chỉ huy ở đơn vị; phát huy tính tích cực, chủ động trong tự học tập, tự nghiên cứu để nâng cao trình độ năng lực, tay nghề sư phạm, kinh nghiệm thực tế, đáp ứng yêu cầu chuẩn hóa đội ngũ cán bộ, giảng viên: “tổ chức 125 lớp tập huấn, bồi dưỡng cho 9.345 lượt

Năng lực thực tiễn của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn ở các học viện, nhà trường quân đội là loại hình năng lực thực tiễn đặc thù. Bởi lẽ, năng lực thực tiễn của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn ở các học viện, nhà trường quân đội là hoạt động thực tiễn chính trị - xã hội chứ không phải thực tiễn sản xuất vật chất hay thực nghiệm khoa học.

nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục về chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm, ngoại ngữ, công nghệ thông tin, kiểm định chất lượng giáo dục, đào tạo. Các nhà trường đã cử 14.577 lượt nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục đi đào tạo, bồi dưỡng và 2.251 lượt nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục đi thực tế tại các đơn vị⁽²⁾. Những kết quả quan trọng đó đã tạo cho đội ngũ giảng viên có tri thức chuyên sâu và kỹ năng sư phạm thành thực, hoàn thành tốt nhiệm vụ giáo dục, đào tạo và nghiên cứu khoa học.

Tuy nhiên, so với yêu cầu nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo của các nhà trường quân đội tiếp cận cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư thì năng lực thực tiễn của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn còn bộc lộ một số hạn chế, nhất là việc tổng kết hoạt động thực tiễn ở đơn vị và cập nhật sự phát triển vũ khí trang bị để củng cố, bổ sung lý luận, phục vụ công tác huấn luyện và sẵn sàng chiến đấu cho người học. Bên cạnh đó, “công tác bồi dưỡng và chuẩn hóa đội ngũ nhà giáo chưa đáp ứng yêu cầu đặt ra. Một số nhà giáo chưa đạt chuẩn về ngoại ngữ, hạn chế về khả năng truyền thụ kinh nghiệm thực tiễn”⁽³⁾.

Hiện nay, toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế ngày càng mạnh mẽ, Cách mạng công nghiệp lần thứ tư tạo ra thời cơ và thách thức không nhỏ đến mọi lĩnh vực của đời sống xã hội; sự phát triển kinh tế, xã hội đất nước. Đảng ta xác định phương hướng, mục tiêu: “Đến năm 2025, cơ bản xây dựng Quân đội tinh, gọn, mạnh, tạo tiền đề vững chắc, phấn đấu năm 2030 xây dựng Quân đội nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại; vững mạnh về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ”⁽⁴⁾. Để đạt mục tiêu đó, yêu cầu “Nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo, nghiên cứu khoa học tại các nhà trường. Xây dựng đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục có trình độ tương xứng với công việc, ngành đào

tạo; thực hiện tốt bồi dưỡng, rèn luyện đội ngũ nhà giáo, nhà khoa học qua thực tiễn”⁽⁵⁾, yêu cầu nâng cao năng lực thực tiễn của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn.

2. Giải pháp nâng cao năng lực thực tiễn của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn trong nhà trường quân đội hiện nay

Thứ nhất, tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chỉ huy các cấp đối với nâng cao năng lực thực tiễn của giảng viên *khoa học xã hội và nhân văn ở các học viện, nhà trường quân đội*.

Sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, kiểm tra của đảng ủy, Ban Giám đốc (Ban Giám hiệu) các nhà trường là nhân tố quan trọng quyết định đến chất lượng, năng lực công tác của giảng viên. Các nhà trường quân đội nắm chắc thời cơ và thách thức của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư tác động đến xây dựng Quân đội. Tiếp tục thực hiện có hiệu quả Nghị quyết số 29/NQ-TW ngày 04-11-2013 Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế; Nghị quyết số 86/NQ-ĐUQSTW ngày 29-3-2007 của Đảng ủy Quân sự Trung ương (nay là Quân ủy Trung ương) về công tác giáo dục - đào tạo trong tình hình mới; Chỉ thị số 16/CT-TTg ngày 04-5-2017 của Thủ tướng Chính phủ về việc tăng cường năng lực tiếp cận cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư; Quyết định số 737/QĐ-BQP ngày 13-3-2018 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng về việc ban hành Kế hoạch của Bộ Quốc phòng triển khai thực hiện Chỉ thị số 16/CT-TTg về tăng cường năng lực tiếp cận cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Triển khai có hiệu quả Kế hoạch hành động của hệ thống nhà trường quân đội trước tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư giai đoạn 2018 - 2020 và những

năm tiếp theo đã được Bộ trưởng Bộ Quốc phòng phê duyệt tại Quyết định số 889/QĐ-BQP ngày 22-3-2018.

Lãnh đạo, chỉ huy các nhà trường quân đội thường xuyên quán triệt các văn kiện, nghị quyết của Đảng, Quân ủy Trung ương và Bộ Quốc phòng, Bộ Giáo dục và đào tạo, kế hoạch, hướng dẫn của Tổng cục Chính trị, Cục Nhà trường về nhiệm vụ giáo dục, đào tạo; hiện thực hóa phương châm huấn luyện theo chủ trương “Chất lượng đào tạo của nhà trường là khả năng sẵn sàng chiến đấu của đơn vị”. Cần đưa tiêu chí năng lực thực tiễn của giảng viên vào đánh giá nhận xét cán bộ; đáp ứng yêu cầu xây dựng đội ngũ nhà giáo; thực hiện tốt bồi dưỡng, rèn luyện phẩm chất, năng lực, trình độ của đội ngũ giảng viên khoa học xã hội và nhân văn trong nhà trường quân đội, trên cơ sở thống nhất về nhận thức, các nhà trường căn cứ vào tình hình thực tế đội ngũ giảng viên và chức năng, nhiệm vụ của trường.

Thứ hai, nâng cao chất lượng nguồn đầu vào, chương trình đào tạo giảng viên đáp ứng yêu cầu thời kỳ mới.

Tuyển chọn giảng viên với mục tiêu toàn diện. Tuyển chọn là quá trình xem xét, đánh giá, lựa chọn, quyết định những người đủ tiêu chuẩn, điều kiện về phẩm chất, năng lực để bổ sung vào đội ngũ nhà giáo ở các nhà trường quân đội. Tuyển chọn vào giảng viên khoa học xã hội và nhân văn cần đặc biệt quan tâm khâu xây dựng và hoàn thiện mục tiêu đào tạo giảng viên chuyên ngành. Nguồn đào tạo giảng viên gồm tuyển chọn những học sinh tốt nghiệp trung học phổ thông và những sĩ quan chính trị có thiên hướng phấn đấu trở thành giảng viên. Đào tạo giảng viên khoa học xã hội và nhân văn cho các trường sĩ quan quân đội cần quán triệt chủ trương: “Tập trung đào tạo cán bộ giảng

dạy có phẩm chất chính trị vững vàng và đạo đức cách mạng trong sáng, có trình độ cao về lý luận, khả năng nghiên cứu độc lập và năng lực thực hành, có trình độ ngoại ngữ tương ứng”⁽⁶⁾.

Chương trình, nội dung đào tạo là biện pháp quyết định nhất đến việc phát triển năng lực thực tiễn của người học trong quá trình đào tạo giảng viên khoa học xã hội và nhân văn. Chương trình, nội dung đào tạo giảng viên tập trung vào phát triển phẩm chất và năng lực thông qua việc định hướng các nội dung, giá trị chuẩn mực phù hợp để giúp họ làm chủ được kiến thức, các công nghệ mới, hiện đại, phát huy được tiềm năng để tổ chức các hoạt động theo chức trách, nhiệm vụ được giao một cách sáng tạo.

Chuẩn hóa chương trình đào tạo trong đó chú trọng khối kiến thức chuyên ngành, trọng tâm rèn luyện kỹ năng, nghiệp vụ sư phạm: “Đổi mới chương trình, nội dung đào tạo theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa, phù hợp với từng đối tượng, cấp học, theo quy định chung của Đảng, của Quân đội, sát thực tế huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu và yêu cầu xây dựng quân đội trong tình hình mới”⁽⁷⁾. Từ đó, nội dung đào tạo hướng đến trang bị cho giảng viên khoa học xã hội và nhân văn tiếp cận cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin, ngoại ngữ, kỹ năng tổng hợp, kỹ năng liên kết giữa thế giới thực và ảo, kỹ năng sáng tạo, kỹ năng làm việc nhóm, khả năng hợp tác liên ngành.

Đổi mới chương trình, nội dung phải gắn với đổi mới phương pháp đào tạo giảng viên: “Kết hợp chặt chẽ đào tạo, bồi dưỡng dài hạn với ngắn hạn; đào tạo trình độ học vấn với đào tạo theo chức vụ”⁽⁸⁾. Trong đó, hướng tới làm cho người giảng viên phát huy năng lực nghiên cứu, khả năng thích nghi với những thách thức, yêu cầu thay đổi liên tục của thực tiễn đặt ra. Trong

đào tạo giảng viên khoa học xã hội và nhân văn tạo điều kiện cho người học tiếp cận giáo trình chuẩn hóa, phát triển năng lực, kỹ năng tổ chức thực hiện các hoạt động lãnh đạo, chỉ huy, quản lý và công tác chuyên môn của giảng viên.

Thứ ba, tổ chức hoạt động thực tiễn cho giảng viên một cách khoa học, bảo đảm chất lượng, hiệu quả cao.

Bồi dưỡng năng lực thực tiễn của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn trong nhà trường quân đội đòi hỏi sự quan tâm, vào cuộc của các chủ thể từ Đảng ủy, Ban Giám đốc (Ban Giám hiệu), các cơ quan chức năng, đặc biệt trực tiếp là các khoa, bộ môn chuyên ngành nơi giảng viên công tác.

Đảng ủy, Ban Giám đốc (Ban Giám hiệu) các học viện, trường sĩ quan quân đội: Tiếp tục nâng cao năng lực lãnh đạo, chỉ đạo tập trung, thống nhất trong thực hiện nhiệm vụ chính trị trung tâm của nhà trường là công tác giáo dục, đào tạo, trong đó chú ý đúng mức đến phát triển năng lực thực tiễn của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn.

Xây dựng chuẩn hóa đội ngũ giảng viên cả về mặt học vấn, trình độ ngoại ngữ, thực hiện tốt việc bồi dưỡng, rèn luyện đội ngũ giảng viên qua thực tiễn chỉ huy, quản lý ở đơn vị cơ sở theo tinh thần Nghị quyết số 109-NQ/QUTW ngày 11-2-2019 của Quân ủy Trung ương về xây dựng đội ngũ cán bộ Quân đội, nhất là cấp chiến dịch, chiến lược đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. Vì vậy, cần nghiên cứu, đổi mới việc tổ chức luân chuyển, đi thực tế của giảng viên theo hướng tăng cường kết hợp giữa nhà trường và đơn vị. Theo đó, cán bộ, giảng viên thực hiện đi thực tế chức danh lãnh đạo, quản lý tại đơn vị theo chế độ bắt buộc 5 năm 1 lần với thời gian không quá 1 năm nhằm bảo đảm tính liên tục, hệ thống của quá trình bồi

dưỡng, rèn luyện trong thực tiễn đơn vị, kịp thời cập nhật sự phát triển của thực tiễn hoạt động quân sự ở đơn vị cơ sở.

Các cơ quan chức năng, đặc biệt là phòng đào tạo, phòng khoa học quân sự, ban khảo thí và bảo đảm chất lượng giáo dục, đào tạo theo chức năng, nhiệm vụ của mình làm tốt công tác tham mưu cho Đảng ủy, Ban Giám đốc (Ban Giám hiệu) các nhà trường quân đội về các mặt công tác chuyên môn, nhất là về bồi dưỡng giảng viên một cách toàn diện, trong đó chú trọng đúng mức đến phát triển năng lực thực tiễn trong mọi mặt hoạt động của giảng viên. Cơ quan chính trị làm tốt công tác tham mưu, hướng dẫn, chỉ đạo công tác đảng, công tác chính trị, hướng vào xây dựng đội ngũ giảng viên trí tuệ, bản lĩnh. Trong đó, chú trọng tổ chức các hoạt động thực tiễn cho giảng viên khoa học xã hội và nhân văn một cách khoa học, hiệu quả.

Đối với các khoa và bộ môn: Tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo, coi việc bồi dưỡng năng lực thực tiễn của giảng viên là một nhiệm vụ thường xuyên, liên tục. Làm tốt công tác đánh giá, xếp loại, đánh giá đúng trình độ, năng lực chuyên môn, sở trường, năng khiếu, mặt mạnh, mặt yếu của từng người. Chủ động xây dựng kế hoạch, xác định nội dung cụ thể để bồi dưỡng năng lực thực tiễn của giảng viên. Đặc biệt, tổ chức các hoạt động thực tiễn cho giảng viên một cách khoa học, có hiệu quả cao; thông qua hoạt động bồi dưỡng bằng nhiều hình thức phong phú, đa dạng như: hội thi giảng viên giỏi, hội thảo khoa học, tọa đàm khoa học, sinh hoạt học thuật, nghiên cứu đề tài các cấp, viết tập bài giảng, sách chuyên khảo, đi dự nhiệm, đi thực tế đơn vị, liên kết, hợp tác giao lưu với các trường đại học trong và ngoài nước, qua đó phát triển năng lực thực tiễn của giảng viên: “Thông qua

thực tiễn xây dựng giáo trình, đề tài khoa học, nghiên cứu thực tiễn để bồi dưỡng nâng cao kiến thức toàn diện cho toàn đội ngũ”⁽⁹⁾.

Thứ tư, phát huy tính tích cực, chủ động trong tự đào tạo, tự bồi dưỡng của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn.

Nâng cao năng lực thực tiễn của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn trong nhà trường quân đội, bên cạnh việc đề cao vai trò, trách nhiệm của các lực lượng, cần nâng cao trách nhiệm của mỗi giảng viên trong tự học tập, tự bồi dưỡng. Thực tế sự phát triển của nhiệm vụ giáo dục, đào tạo và nghiên cứu khoa học, đòi hỏi giảng viên phải luôn tự cố gắng phấn đấu mới khẳng định được mình trong thực tiễn.

Kết hợp chặt chẽ giữa nâng cao trình độ nhận thức, khả năng tư duy khoa học, năng lực thực tiễn với rèn luyện phẩm chất đạo đức cách mạng cho đội ngũ giảng viên. Để nâng cao trách nhiệm tự học tập, tự rèn luyện của đội ngũ giảng viên, tập thể lãnh đạo cơ quan, đơn vị phải khơi dậy được tính tích cực, chủ động, tự giác, ham học hỏi phấn đấu vươn lên không ngừng để đáp ứng ngày càng cao chức danh mà họ đảm nhiệm. Từng giảng viên cần phải xây dựng chương trình, kế hoạch tự bồi dưỡng, rèn luyện, tự học, tự nghiên cứu, nâng cao trình độ kiến thức, năng lực sư phạm. Tập trung vào nhiệm vụ biên soạn giáo trình, tài liệu, biên soạn bài giảng, nghiên cứu khoa học, phương pháp nghiên cứu, công bố kết quả nghiên cứu. Việc xây dựng kế hoạch cá nhân phải khắc phục tình trạng chung chung, hình thức, đối phó. Nhưng kế hoạch dù phù hợp đến đâu cũng chỉ có tác dụng khi nó được chuyển hóa thành hành động cụ thể. Bản kế hoạch được thông qua ở bộ môn và chủ nhiệm khoa phê duyệt. Mỗi giảng viên cần nghiêm túc thực hiện đúng kế hoạch đã đề ra.

Nâng cao năng lực thực tiễn của giảng viên khoa học xã hội và nhân văn trong nhà trường quân đội là một quá trình liên tục trong suốt quá trình học tập, rèn luyện và công tác, quá trình đó luôn gắn liền với nhiệm vụ giáo dục, đào tạo ở các nhà trường quân đội. Vì vậy, cần nhận thức và thực hiện đồng bộ các giải pháp, phát huy sức mạnh của các tổ chức, các lực lượng và cả bản thân giảng viên vào thực hiện nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng, tự bồi dưỡng, rèn luyện của giảng viên. Nâng cao năng lực thực tiễn, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu xây dựng quân đội, củng cố quốc phòng, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới □

Ngày nhận bài: 19-12-2021; Ngày phản biện: 28-12-2021; Ngày duyệt đăng: 17-1-2022.

- (1) V.I.Lênin: *Toàn tập*, t.18, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005, tr.167.
- (2), (3), (8) Bộ Quốc phòng: *Báo cáo Tổng kết thực hiện Chiến lược phát triển giáo dục và đào tạo trong Quân đội giai đoạn 2011 - 2020*, Hà Nội, 2020, tr.7, 13, 20.
- (4) ĐCSVN: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.158.
- (5), (7) Quân ủy Trung ương: *Báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XI*, Hà Nội, 2020, tr.27, 11.
- (6) Bộ Quốc phòng: *Chiến lược giáo dục và đào tạo trong Quân đội giai đoạn 2011 - 2020*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2013, tr.41.
- (9) Quân ủy Trung ương: *Nghị quyết xây dựng đội ngũ cán bộ quân đội giai đoạn 2013 - 2020 và những năm tiếp theo*, Hà Nội, 2012, tr.27.